

Wommelgemse Heemkundige Kring "De Kaeck" VZW

MEDEDELINGENBLAD

Ledenblad: februari-maart 2023- nummer 403
Tweemaandelijks tijdschrift, verschijnt op 1 februari, 1 april, 1 juni,
1 augustus, 1 oktober, 1 december
Oplage: 180 expl.
ISSN=0777-804X

Verantwoordelijke uitgever: Eddy Smits- Schaarbosstraat 10 – 2160 Wommelgem – tel.: 03/354.40.72
www.dekaeck.be – e-mail: dekaeckes@gmail.com
Bankrekening (IBAN) : BE12 9799 5205 4092 "W.H.K. De Kaeck "

TE NOTEREN:

11 maart - 14.30u - Lezing "Wommelgem in de herfst van 1944" - Door Niko Van Kerckhoven - Doc. Centrum Fort II Straat.

18 maart - 14u - Algemene Vergadering gevolgd door: Pannenkoeken - Doc.Centrum Fort II str.

21 april - 14.30u – Geleid bezoek aan de Sint-Pauluskerk te Antwerpen

1 mei tot 30 juni - Brieleke – Fototentoonstelling 50 jaar Sint-Jansfeesten

13 mei - 8u – Daguitstap naar 's Hertogenbosch en Bokhoven

24 en 25 Juni - Sint-Jansfeesten uitbating koffiebar

SCHENKINGEN

* Dhr. Paul Hoeyberghs schonk ons heel wat documenten betreffende zijn grootvader oud-Burgemeester Hoeyberghs. Buiten foto's, oorkonden, akten, doodsbrieven ook de burgemeesterssjerp van dhr. Hoeyberghs. In het bijzonder enkele kadasterkaarten aangaande "bestratingswerken in verschillende straten in het dorpscentrum" (1938) en het onteigeningsplan voor de heraanleg van de Herentalse Baan in 1936.

* Dhr. Guido Delva schonk ons diverse postkaarten, reisfoto's, doodsbrieven, doodsprentjes, boekjes met liturgische teksten, kookboekjes, het boek "De Antwerpse Naties", enz..

* Herman De Clerck bezorgde ons een authentieke toerenteller.

* Hilde van Criekingen schonk ons een balans (een model dat we nog niet bezitten) met bijhorende schalen. Een koperen waterpomp van een boomkweker en een obus van 1,50 meter hoog met inscriptie "IX 1916" "68" "Karlsruhe".

ALGEMENE VERGADERINGEN

De jaarlijkse ledenvergadering werd voorzien op de eerste zaterdag van januari. Spijtig genoeg waren er die dag maar 10 leden aanwezig en de voorzitter had maar één zin nodig om de vergadering te openen en ze terug te sluiten. Een tweede algemene vergadering (en pannenkoekenfeest) zal op 18 maart doorgaan. Hou deze datum zeker vrij! .

Ook al is de vergadering niet doorgegaan toch hebben de tien aanwezigen er een gezellige namiddag van gemaakt waarbij de voorzitter een overzicht gaf van de geplande activiteiten voor het jaar 2023.

WORSTENBROOD OP VERLOREN MAANDAG

Op initiatief van ons lid Britt Spelters organiseerden we een "worstenbroodavond" op maandag 9 januari (Verloren Maandag). Een meer dan geslaagd initiatief. We brachten niet minder dan 51 worstenbroden en 33 appelbollen aan de man! Een vierentwintigtal leden verorberden hun warm(!) worstenbrood of appelbol in het lokaal. Om deze broden op te warmen deden we een beroep doen op Willy van de Perre die ons een industriële oven leende. Het werd een gezellige bedoening in het lokaal waar Britt (voor de tweede maal die dag) aan de oven stond, Rita De Hert gezorgd had voor heerlijke koffie en een lokaal dat knus verwarmd was.

Bedankt Willy voor de oven, Rita voor de koffie en natuurlijk Britt voor de heerlijke worstenbroden en

appelbollen. We hebben gesmuld die avond en “Verloren Maandag” staat nu al genoteerd voor 2024!

WOMMELGEM IN DE HERFST VAN 1944

Een lezing over de militaire gebeurtenissen in Wommelgem met de nadruk op de periode vanaf de bevrijding en waarbij de menselijke kant de rode draad door het verhaal is.

Tevens een korte toelichting over de militaire operaties in 1940 (met de gesneuvelden van mei 1940 te Wommelgem) en het hoe en waarom de geallieerden in Wommelgem kwamen in de herfst van 1944. Het spreekt vanzelf dat Fort 2 daar een belangrijke rol heeft in gespeeld.

Inkom voor de leden van “De Kaeck” en het “Davidsfonds”: 2 Euro . Niet leden betalen 3 Euro. Deze lezing heeft plaats op zaterdag 11 maart in het documentatie Centrum

GELEID BEZOEK AAN DE SINT-PAULUS KERK TE ANTWERPEN

Op 21 april voorzien we een bezoek aan de Sint Pauluskerk in Antwerpen. Gidsen leiden ons rond in deze prachtige laatgotische kerk en belichten haar geschiedenis van de oprichting tot heden.

We voorzien GEEN gezamenlijk vervoer m.a.w. iedereen moet op eigen kracht ter plaatse geraken

En hoe geraken we aan de Sint-Pauluskerk.... Neem tram 9 aan Silsburg (er is alle 10 minuten een tram.) Deze tram neem je tot halte **Meir** (deze halte is ondergronds). De rit tot halte Meir duurt ongeveer een half uur. Je verlaat het metrostation in de richting Sint-Kathelijnevest. Verder volg je, te voet, het volgende traject: Sint-Kathelijnevest, Minderbroedersrui, Sint-Paulusstraat. Wandeltijd ongeveer 15 minuten.

Ongeveer halfweg in de Sint-Paulusstraat is er aan de linkerkant een hele grote, zwarte, houten poort.

Leden die niet goed te been zijn kunnen in het begin van de Sint-Kathelijnevest tram 7 nemen. Er is een halte aan de Sint-Paulus**plaats**, dit is een beetje voorbij de grote poort. Men moet dan even een stukje te voet terug door de Sint-Paulusstraat. Daar komen we samen om het bezoek te beginnen.

De rondleiding duurt 1,5 uur en start om 14.30 uur. Om tijdig ter plaatse te zijn moet je ten laatste de tram nemen om 13u30. Dan heb je nog een beetje tijd over. Na het bezoek is er nog een drankje voorzien ergens aan de Scheldekaaien.

Deelname in de kosten: 10 Euro

UITSTAP NAAR 's HERTOGENBOSCH EN BOKHOVEN OP 13.05.2023

Op zaterdag 13 mei 2023 organiseert De Wommelgemse Heemkundige Kring De Kaeck een busuitstap naar 's Hertogenbosch en Bokhoven.

Het programma voorziet :

8.00 uur: Vertrek aan Het Brieleke

9.30 uur: aankomst met een kop koffie of thee met een Bossche bol (een specialiteit van de stad) of appeltaart

Voormiddag: een stadswandeling onder leiding van een gids

13.00 uur - Lunchbuffet in Hotel Central met volgende mogelijkheden:

Huisgemaakte seizoensoep

Hartige warme snack

Variatie aan broodsoorten van de warme bakker en harde luxe broodjes

Saladebuffet met garnituren

Variatie aan vleeswaren en selectie kazen;

jong beleg, Old Amsterdam en romige brie

Diverse zoetwaren en broodbeleg

Verse fruitsalade,

Verse “jus d’orange” en halfvolle melk

14.45u : Rondvaart met een bootje op de Binnendieze

Rond 16.30 uur: bezoek aan de kerk van Bokhoven en het praalgraf van Engelbert II van Bokhoven van Immerseel en Helene de Montmorency Aansluitend een korte wandeling langs de Maas tot het Veerhuis waar voor het vertrek (voor eigen rekening) nog iets kan gegeten en/of gedronken worden.

Dit alles voor de prijs van **62 euro**.

Slechts 50 plaatsen beschikbaar.

Inschrijven bij Nicole Heylen - Rek.: BE12 9799 5205 4092 Heemkundige Kring "De Kaec". Uw inschrijving is definitief na overschrijving van de deelnamesom .

FOTOTENTOONSTELLING 50 JAAR

Ter gelegenheid van 50 jaar Sint-Jansfeesten richt onze kring een fototentoonstelling in met beelden uit deze voorbije 49 jaar. De tentoonstelling wordt opgehangen in het Brieleke en is toegankelijk van 1 mei tot 28 juni. Onze kring beschikt over heel wat foto's van de feesten maar toch is het zo dat foto's van de beginjaren maar dunnetjes vertegenwoordigd zijn. Bij deze doen we een beroep op onze leden om eens in de fotoalbums te duiken en na te gaan of je

foto's van die beginjaren (1972 - 1980) bezit. Zo ja, neem dan contact op met het bestuur om na te gaan of we die foto's kunnen opnemen in onze digitale bestanden. Onze dank bij voorbaat.

LIDGELDEN...

Is uw lidgeld 2023 reeds in orde? Neen? Doe het dan nu! Het lidgeld **bedraagt 15,-€ (per persoon)**. **Ere-leden betalen 25,- €**. U kunt dit bedrag overschrijven op de rekening van de Heemkundige Kring: BE12 9799 5205 4092 met vermelding "lidgeld 2023" (Schatbewaarder N. Heylen, De Reet 6, 2160 Wommelgem - tel.03/353.20.13).

SINT-JANSFEESTEN

Op verzoek van de vzw Sint-Jansfeesten overwegen we in te staan voor de uitbating van een "koffiebar" (deze die vroeger door de KAV werd uitgebaat.) Om een definitief ja-woord te geven zouden we graag weten of er leden zijn die een uurtje of twee kunnen meehelpen bij de uitbating. Als we een voldoende aantal kandidaten hebben, kunnen we wellicht een beurtrol opstellen. Het zou tof zijn dat, nadat we de feesten 47 jaar "getrokken" hebben, onze vereniging terug aan deze feesten zou deelnemen. Van de vijftig inrichtingen misten we dan maar één jaar en moeten we enkel de K.H. De Verbroedering laten voorgaan die aan alle Sint-Jansfeesten heeft deelgenomen. Wil je meewerken, geef dan een seintje aan onze voorzitter Eddy Smits!

EERSTEVRIJDAG WANDELINGEN

Op **vrijdag 3 maart 2023** wandelen we van Pulderbos naar Zoersel en terug naar Zandhoven. Deze wandeling brengt ons in de Lovenhoek. We vertrekken met bus **420** om 09.10 uur aan de halte Dorp (Welkomstraat) (wees iets vroeger aan de bushalte). We rijden tot halte Roosten Pulderbos waar we om 09.43 uur vandaar de wandeling beginnen. Onze picknick eten we op in het lokaal van de heemkundige kring in Zoersel. Dat geeft de geïnteresseerden ook de mogelijkheid om na het eten nog even rond te kijken in hun museum. We keren langs andere wegen terug door de bossen om in Zandhoven aan halte Heikant bus 420 te nemen naar Wommelgem.

De aprilwandeling vindt plaats op **vrijdag 7 april 2023**. We vertrekken aan de halte Kaakstraat om **08.34** uur (wees 10 minuten voor vertrek aan de halte aub) met bus

140/141 tot de halte Wijnegem Markt waar we rond 09.12 uur bus 410 naar Turnhout nemen. We rijden tot de halte Abdij Trappisten waar we rond 09.47 uur aankomen om vandaar de wandeling aan te vangen. Het gaat door de Trappistenbossen tot in Sint-Job in 't Goor waar we in café 't Goorhof onze picknick aanspreken.

Na de middag gaat het langs 's Gravenwezel en de anti tankgracht naar Schilde om daar met bussen 410 en 140/141 terug naar Wommelgem te keren.

Meebrengen: regenkledij, buskaart, stapschoenen, picknick, geld voor dranken.

De afstand is gewoonlijk ongeveer 15 km. Als alles naar wens verloopt, komen we ten laatste rond 17 uur terug in Wommelgem toe.

Flyers met alle informatie over deze wandelingen zijn te bekomen aan het loket van de sportdienst in het Brieleke.

WALVISSENFOSSIELEN UIT WOMMELGEM BLIJKEN VOORoudERS VINVIS

Twee paleontologen hebben een nieuwe soort vinvis beschreven die tussen 5,3 en 3,6 miljoen jaar geleden in de Noordzee zwom. Het gaat om een verre voorouder van de huidige vinvissen. De fossielen werden twintig jaar geleden opgegraven in Wommelgem. Ze verrijken de intussen enorme collectie walvissenfossielen in en rond Antwerpen.

Het 'Antwerpse walvissenkerkhof' breidt verder uit. Er zijn veelbelovende [opgravingen](#) aan de gang in Deurne, recent werd een [fossiele noordkaper](#) beschreven, nu presenteren paleontologen een verre voorloper van de huidige vinvissen, op basis van een schedel en enkele botten die Antwerpenaar Wilfried Nees in 2000 opgroef bij rioleringswerken in Wommelgem. Paleontoloog Mark Bosselaers (KBIN) beschreef de nieuwe soort samen met zijn Italiaanse collega Michelangelo Bisconti. Ze doopten hem naar de vinder: *Protororqualus wilfriedneesi*.

'De streek rond Antwerpen is een goudmijn voor paleontologen die walvissen bestuderen', zegt Bosselaers. 'Door de vele vondsten kunnen we de evolutie van deze grote zeezoogdieren beter in kaart brengen.' De fossielen van *Protororqualus wilfriedneesi* zijn gevonden in de Formatie van Kattendijk, een zandlaag van 3,6 tot 5,3 miljoen jaar oud jaar (vroeg plioceen), die dag zoomt in onder meer het noordwesten van de Kempen. Na de

grondige studie van de schedel en het gehoorbeen blijkt *Protororqualus wilfriedneesi* een voorheen onbekende walvissensoort en een verre voorloper van de huidige vinvissen (een familie die onder meer de blauwe vinvis, de bultrug en gewone vinvis omvat) te zijn. 'Ook aan de dunne, lange en kromme ellepijp zie je dat het een vinvis is: vinvissen hebben lange flippers waarmee ze actief achter hun prooiën aangaan. Noordkapers, met hun korte flippers zijn passiever, en liggen als het ware te wachten tot er een prooi in hun muil zwemt.'

Van Middellandse Zee tot bij ons

Uit Noord-Italië is een nauw verwante soort bekend, *Protororqualus cuvieri*. Die is nog primitiever. Dat doet vermoeden dat deze vinvissen zich vanuit de Middellandse Zee naar de Atlantische Oceaan hebben verspreid, tot aan de oostkust van de Verenigde Staten, waar ook primitieve vinvissen zijn opgegraven uit het plioceen. De studie staat in het vaktijdschrift *PeerJ*.

De fossielen van *Protororqualus wilfriedneesi* zijn toegevoegd aan de rijke walvissencollectie van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen. 'Een mooie aanwinst', zegt paleontoloog Stijn Goolaerts (KBIN). 'Werkzaamheden zijn doorgaans hét moment om walvissenfossielen te vinden. Maar vaak gaan ze onherroepelijk verloren omdat niemand ze signaleert of omdat we niet de tijd krijgen om ze te bergen. In tegenstelling tot archeologische vondsten is er geen wetgeving die het paleontologisch materiaal beschermt. We blijven afhankelijk van de goodwill van werfleiders en bouwpromotoren en we steunen op vrijwilligers die ons vindplaatsen aanwijzen en helpen bij het opgraven.'

Categorieën: [OD Aarde en Geschiedenis van het Leven](#), [Wetenschappelijk Nieuws](#)

17/08/2020 by Reinout Verbeke

Werken mee aan dit nummer:
de Raad van Bestuur, Herman Meeus, Gemma Sijsmans